

RIKSDAGENS PROTOKOLL

Nr 1

ANDRA KAMMAREN

1964

10—11 januari

Debatter m. m.

Fredagen den 10 januari

	Sid.
Ålderspresidentens hälsningsanförande	3
Anförande av talmannen efter talmansvalen.....	5
Meddelande ang. sammanträdestider	6

Lördagen den 11 januari

Talmannens anförande vid riksdagens öppnande	7
--	---

Samtliga avgjorda ärenden

Fredagen den 10 januari

Val av talman och vice talmän	5
Val av sekreterare	6

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde andra kammaren här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssalen.

Fredagen den 10 januari

Kl. 11.00

§ 1

Hälsningsanförande

Sammanträdet öppnades av representanten för Malmöhus läns valkrets herr **SKÖLD** såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagarna, med följande ord:

Ärade kammarledamöter! Jag hälsar er välkomna till årets riksdag.

Vid avslutningen av den ena riksdagen vet man inte med säkerhet vilka av kammarens ledamöter man inte kommer att återse vid den nya sessionens början. Ovissheten är givetvis störst efter år då val inte har ägt rum. I år är det några av kamraterna från i fjol som inte kommer att på nytt ta plats bland oss. För någon av dem är orsaken åldersskäl. För övrigt har de försvunnit därför att de föredragit eller måste ägna sig åt annan verksamhet. Detta visar åtminstone en god sida hos riksdagen: den är ingen exklusiv klubb till vilken man kommer för att stanna så länge man får eller orkar. Cirkulationen är inte och har aldrig varit enkelriktad, vilket är ett hälsotecken.

Vi tackar de avgångna för gott kamratskap och för deras medverkan i riksdagsarbetet och önskar dem lycka till i deras fortsatta tillvaro utanför detta hus.

I de avgångnas ställe har vi fått andra kamrater. Jag hälsar er nykomlingar välkomna i vår krets och tillönskar er trivsel med oss och med riksdagsarbetet.

Det har knappast någon gång under de närmast gångna trettio åren hänt,

att riksdagen kunnat samlas i ett världspolitiskt läge med så litet oroande aspekter som i dag. När vi gläder oss åt detta glömmar vi säkert inte den gamla sanningen att skenet kan bedraga. Men den av mig antydda lugna utrikespolitiska atmosfären ger ändå möjligheter till koncentration på arbetet för fredligt framåtskridande inom och utom vårt land.

Alla människor ställs inför konflikten mellan sina önskemål och resurserna för deras förverkligande. Detta dilemma uppkommer både för den som har svårt att finna täckning för de nödtorftigaste behoven och för den välbärgade som vill bibehålla sin goda ställning. Och detta gäller i en demokratisk ordning både för individ och kollektiv. Som ledamöter i denna kammare kan vi inte heller undgå denna konflikt. Därför blir resultatet av vår strävan här i riksdagen alltid på något sätt en kompromiss.

Att behöva leva under knapphetens kalla stjärna ter sig alltid otillfredsställande. Utsikten att inte genom ett trollslag kunna åstadkomma det önskvärda kan verka deprimerande. Men en riksdagsledamot får — tyvärr eller kanske gudskelov — inte många tillfällen till principiella överblickar. Han eller hon är såsom en murare, som står inför uppgiften att tillsammans med sina kamrater placera många tusen tegelstenar i en byggnad. Muraren miströstar sällan om möjligheten att få byggnaden färdig. Han vet att om man bara följer ritningen kommer det att bli ett hus. Något liknande är det för oss här i riks-

dagen. Vi bygger på framtidens samhälle med en mångfald detaljer, som upptar hela vår uppmärksamhet. Visserligen är vi inte helt ense om alla delar av verket och därför kan vi inte ens i vår inbillning se ända till takåsen. Detta är dessutom omöjligt, eftersom den som alltid är höljd i en oförutsebar utvecklings dimma. Men i det stora hela finner vi nog efteråt att våra åtgärder lett till framsteg, om än tillfälliga. De kan var för sig te sig små, men efterhand som vi får överblick över gångna års verksamhet ser vi att vi ändå kommit en bit på väg mot våra önskemåls realiserande. Naturligtvis har vi då också ögonen på ett och annat misstag som vi gjort. Säkert kan vi aldrig undgå att göra misstag, men då våra åtgärder var för sig inte är omvälvande, blir misstagen också små och lätta att rätta till.

Visst är det sant att i det demokratiska samhället dånar och brusar inte framstegets flod. Men den blir ändå aldrig någon ankdamm — inte ens under ett valår. Dess strömfåra har nämligen i sin botten så många jordfasta stötstenar, att vattnet ständigt är i stark rörelse. Det skummar och forsar, fast både fallhöjd och fart är måttliga.

Allt detta gör att vi politiker sällan misströstar om möjligheterna att skapa ett gott samhälle åt människorna. Kanske har vi tvärtom en överdriven uppfattning om betydelsen av vår gärning. De ständiga kraftmätningarna de skilda meningsriktningarna emellan, den livliga propagandan bland allmänheten för olika projekt skapar nog lätt i våra sinnen en färglagd bild av verkligheten. Därför tror jag att det är riktigt för oss både som individer och som medlemmar av parti och riksdag att ständigt i sinnet bevara samma omedelbara klar-synthet som barnet i sagan om kejsarens nya kläder.

Härmed förklarar jag detta sammanträde öppnat.

Detta anförande åhördes av kammarens ledamöter stående.

§ 2

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet till dess sekreterare hunnit utses ävensom att kanslipersonal blivit av honom till erforderligt antal för tillfället antagen; och blev dessa åtgärder på framställd proposition av kammaren godkända.

§ 3

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 8 januari 1964.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter som skulle inför departementschefen företagas innan årets riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar Persson, Kollberg och Ahlkvist samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar Renlund, Johansson och Fredriksson.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter för folkskolläraren Ruth Forsling, Stockholm, godsägaren Per-Eric Ringaby, Ullersäter, och möbelhandlaren Anders Jonsson, Mora, som vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda såsom ledamöter av riksdagens andra kammare i stället för avgångna ledamöter av samma kammare.

Vid granskning av fullmakterna framställdes icke någon anmärkning mot desamma.

Protokoll över granskningen skulle jämte de granskade fullmakterna överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:
K. G. Grönhagen

Vid detta protokoll var fogade de däri avsedda fullmakterna för fru Forsling samt herrar Ringaby och Jonsson, att inträda såsom ledamöter av kammaren för tiden till den 1 januari år 1965 efter respektive herrar Carlsson i Stockholm, Hamilton och Hammar.

§ 4

Företogs upprop av kammarens ledamöter.

Vid uppropet befanns herrar Hansson i Skegrie, Nilsson i Göteborg, Broberg, Eliasson i Sundborn, Sundelin och Larsson i Norderön vara frånvarande.

Herrarna Hansson i Skegrie, Nilsson i Göteborg, Eliasson i Sundborn, Sundelin och Larsson i Norderön hade i till kammaren ingivna ansökningar, som nu upplästes, anhållit om ledighet från riksdagsgörömlen, herr Nilsson i Göteborg med åberopande av översänt läkarintyg.

Enligt till kammarens kansli sedermera inkommet meddelande hade herr Broberg blivit förhindrad att närvara vid uppropet.

§ 5

Anställdes val av talman; och befanns efter valets utgång hava till talman blivit utsedd herr Thapper med samtliga avgivna eller 217 röster.

§ 6

Företogs val av förste vice talman.

Efter det valsedlarna blivit öppnade och uppräknade befanns valet hava så utfallit, att 159 röster tillfallit herr Malmberg, 9 herr von Seth och 1 herr von Friesen; och hade kammaren alltså till förste vice talman utsett herr Malmberg.

§ 7

Anställdes val av andre vice talman.

Sedan valsedlarna öppnats och uppräknats befanns 172 röster hava tillfallit herr von Seth och 6 herr Malm-

berg, varför kammaren till andre vice talman utsett herr von Seth.

§ 8

Herr TALMANNEN yttrade:

Herr ålderspresident, ärade kammarledamöter! På egna och herrar vice talmäns vägar ber jag att få framföra ett varmt tack för det stora förtroende som har visats oss genom det nys förrättade valet.

§ 9

Upplästes ånyo och lades till handlingarna under § 4 här ovan omförmälda ansökningar.

Ansökningarna var så lydande:

Till Riksdagens andra kammare

Härmed får jag anhålla om ledighet från riksdagsarbetet den 10 januari för enskilda angelägenheter.

Stockholm den 10 januari 1964

Nils G. Hansson

Till Riksdagens andra kammar

Med stöd av bifogade läkarintyg anhåller jag om ledighet från riksdagsarbetet t. o. m. den 16 februari 1964.

Olof Nilsson

Till Riksdagens andra kammare

Härmed får jag anhålla om ledighet från riksdagsarbetet den 10 januari för enskilda angelägenheter.

Sundborn den 8 januari 1964

Lars Eliasson

Till Riksdagens andra kammare

På grund av sjukdom i familjen anhålls om ledighet fredagen den 10 januari 1964.

Stockholm den 9 januari 1964

B. Sundelin

Till Riksdagens andra kammare

På grund av inträffat dödsfall i familjen anhåller jag om ledighet från riksdagsarbetet fr. o. m. den 10 januari 1964 tills vidare.

Norderön den 8 januari 1964

Erik Larsson

Kammaren biföll dessa ansökningar.

I detta sammanhang beviljades herr Broberg ledighet från riksdagsgöromålen innevarande dag.

§ 10

Föredrogs åter det under § 3 här ovan intagna protokollet, varefter kammaren beslöt att, med godkännande av de däri avsedda fullmakterna, lägga protokollet till handlingarna.

§ 11

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att genast företaga val av sekreterare, varefter det sålunda beslutade valet företogs; och befanns efter valsedlarnas öppnande och uppräknande valet ha så utfallit, att till sekreterare utsetts sekreteraren Sune K. Johansson med samtliga avgivna eller 169 röster.

Sedan sekreteraren på kallelse infunnit sig, meddelade herr talmannen honom underrättelse om valets utgång och hälsade honom välkommen.

Protokollföringen övertogs härefter av sekreteraren.

Ernst V. Staxäng Nancy Eriksson

§ 12

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att lördagen den 11 innevarande månad kl. 11 infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till riks-

salen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

§ 13

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge ske genom kammarens kansli med iakttagande, att de för ledamöterna från var och en av rikets valkretsar avsedda biljetterna utlämnades till valkretsens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Detta förslag blev av kammaren bifallet.

§ 14

Meddelande ang. sammanträdestider

Herr TALMANNEN anförde:

Till kammarens ledamöter har utdelats en stencilerad plan över sammanträdena under januari och februari månader. Därav framgår bl. a. att val av ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten m. m. avses skola äga rum vid sammanträdet torsdagen den 16 januari kl. 11.00 och att remissdebatten, såsom tidigare preliminärt meddelats, kommer att taga sin början onsdagen den 22 januari kl. 10.00.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.06.

In fidem

Sune K. Johansson

Lördagen den 11 januari

Kl. 10.30

§ 1

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Till Riksdagens andra kammare

För sammanträde inom Europarådet anhåller undertecknad om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 13—17 januari 1964.

Stockholm den 10 januari 1964

Hans Hagnell

Kammaren biföll denna ansökan.

§ 2

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig ha om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum onsdagen den 15 innevarande januari företaga val av fyra ledamöter i talmanskonferensen, två kanslideputerade jämte suppleanter, sex ledamöter att jämte talmannen och vice talmännen tillsätta befattningshavare hos kammaren samt fyra ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 3

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig ha om tiden för jämväl dessa val samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum torsdagen den 16 i denna månad företaga val av dels ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten, dels revisorer och revisorssuppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, dels ock medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet.

§ 4

Herr talmannen och kammarens ledamöter begav sig kl. 10.45 till slottskapellet, där riksdagspredikan hölls av pastorn och föreståndaren för Ersta diakonissanstalt, hovpredikanten Yngve Iverson. Efter slutad gudstjänst begav sig kammaren till rikssalen. Hans Maj:ts Konungen öppnade där riksdagen med ett tal. Sedan första kammarens talman härefter framfört första kammarens undersåtliga vördnad, framträdde **ANDRA KAMMARENS TALMAN** och yttrade:

Eders Majestät!

Med glädje och tacksamhet hälsar vårt folk den avspänning, som på sistone kunnat konstateras i förhållandet mellan stormakterna. Ett bevis härpå är väl den överenskommelse som uppnåtts om viss inskränkning i kärnvapenproven. När vi ansluter oss till denna överenskommelse är det med förhoppningen att det skall vara möjligt att nå framsteg även beträffande en internationell nedrustning. Tills så skett är det alltjämt nödvändigt att för vårt lands trygghet upprätthålla ett starkt för-svar.

Sverige är säkerligen allt framgent redo att efter måttet av sina krafter bidra till vidmakthållandet av ett funktionsdugligt Förenata Nationerna och som ett led i denna strävan ställa en permanent svensk beredskapsstyrka till förfogande.

Det av Eders Majestät bebådade förslaget till partiella grundlagsändringar emotses med stort intresse.

Vårt lands ekonomiska förutsättningar är i hög grad beroende av vår export till andra länder. Det måste därför vara ett svenskt intresse av första ordningen

att söka åstadkomma friare handelsförbindelser och vidgat ekonomiskt samarbete med andra nationer.

En annan väsentlig uppgift för statsmakterna är att tillse, att den fulla sysselsättningen i vårt land bibehålles samtidigt som den ekonomiska politiken gives en sådan utformning att en inflatorisk utveckling förhindras.

Vår höga sysselsättning och stigande produktion utgör grunden för en fortsatt expansiv reformpolitik. Det budgetförslag, som Eders Majestät nu förelägger riksdagen, synes också glädjande nog innebära fortsatta framsteg på samhällets skilda områden.

Väsentliga förbättringar föreslås i fråga om stödet till folkpensionärer, invalider, handikappade och åldringar. De planerade ökade samhällsliga investeringarna till det uppväxande släktets fromma kommer förvisso att bli av stor betydelse för framtiden. Utan tvekan är det också synnerligen angeläget att insatserna för olika former av kulturell verksamhet intensifieras. En ytterligare ökning av bostadsproduktionen framstår som utomordentligt önskvärd. Stor uppmärksamhet måste därvid ägnas frågan hur en fortgående höjning av boendekostnaderna skall kunna undvikas.

En given följd av den expansiva reformpolitiken är att statens utgifter kraftigt stegas. Om vi skall kunna åstadkomma ett bättre samhälle för alla är det ofrånkomligt att statskassan tillföres ökade resurser. De enskilda medborgarna — särskilt de ekonomiskt svagare — har icke möjlighet att var för sig göra de insatser som erfordras för att skapa ökad trygghet och utkomst.

Andra kammaren kommer att med sedvanlig omsorg och i starkt medvetande om sitt stora ansvar pröva de förslag som Eders Majestät förelägger riksdagen.

Andra kammaren betygar Eders Majestät sin undersåttliga vördnad.

Till envar av talmännen överlämnades nu ett exemplar av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1964/65, dels ock Kungl. Maj:ts berättelse till 1964 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit, varefter ceremonien på rikssalen avslutades; och åtskildes kammaren vid utgåendet från rikssalen, enligt beslut fattat före avgången från dess samlingsrum.

In fidem

Sune K. Johansson